

LATVIA'S DEPOSIT TO THE PROTECTION OF THE BALTIC SEA ENVIRONMENT

LATVIJAS IEGULDĪJUMS BALTIJAS JŪRAS APKĀRTĒJĀS VIDES AIZSARDZĪBAI

Svetlana Čornaja, Dmitrijs Lubriks, Tatjana Ivanova, Veronika Trunova, Ginta Koka
Rīgas Tehniskā universitāte

Summary

The work is devoted to analysis of ecologically unfavorable conditions for the Baltic sea on Latvian territory, and in Latvian water Basins. Using data of environmental monitoring from diverse sources practical research of Daugava river basin polluting influence on ecological situation in the Baltic sea was carried out. Functioning of Riga biological sewage purification station „Daugavgrīva” is analyzed. Latvian environment protection policy is reviewed.

Baltijas jūra un Rīgas jūras līcis pieskaitāmi pie visvairāk piesārņotām ūdens tilpnēm pasaulē. Pēc UNESCO datiem piesārņojuma līmeni nosaka šī reģiona valstu industrializācija, augsts iedzīvotāju blīvums, kā arī Baltijas jūras ekoloģiskā jūtība.

Latvijas teritorija atrodas iepretim Baltijas jūras centrālajai daļai – Gotlandes baseinam. Cauri Latvijas teritorijai tek 5% no kopējā saldūdens avotu ūdens daudzuma, kas ieplūst Baltijas jūrā un tie izsviež jūras baseinā 10% no kopējā slāpekļa daudzuma un arī citus piesārņojuma komponentus. Latvija ir atbildīga par piesārņojumu, kas iekļūst jūrā no valsts teritorijas.

Mūsu darbs veltīts Baltijas jūras ekoloģijai nelabvēlīgu apstākļu analīzei Latvijas teritorijā, Latvijas ūdens baseinos. Jāatzīmē, ka lielākās Latvijas upes (~53% upju) sākas kaimiņvalstīs. Lielākā transrobežu ūdens tece Latvijas teritorijā ir Daugava. 29% Daugavas, 50% Lielupes un 50% Ventas baseinu atrodas Latvijas teritorijā. Nosauktās upes, ieplūstot Baltijas jūrā, kļūst par transrobežu piesārņotājām. Darbā veikta Daugavas baseina piesārņojuma ietekmes uz Baltijas jūras ekoloģiskiem apstākļiem praktiska pētniecība, izmantojot dažādu avotu vides monitoringa datus un Rīgas Domes Vides departamenta rādītājus. Ir izdarīts secinājums par to, ka ievērojama piesārņojuma daļa iekļūst Daugavas transrobežas baseinā vēl pirms Latvijas teritorijas – Krievijā un it sevišķi Baltkrievijā.

Lai novērtētu lielo Latvijas piekrastes pilsētu ieguldījumu Baltijas jūras piesārņošanā, darbā tiek izanalizēta Rīgas notekūdeņu bioloģiskās attīrīšanas stacijas „Daugavgrīva” darbība pēdējos gados. Stacijas darbs dod iespēju maksimāli samazināt Rīgas notekūdeņu piesārņojuma līmeni, kas iekļūst Rīgas līcī.

Darbā parādīta Latvijas loma Baltijas jūras ekoloģijas aizsardzībā un mūsu valsts piedalīšanās jūras glābšanas starptautiskajā sadarbībā. Aplūkota Latvijas politika apkārtējās vides aizsardzības jomā, aplūkoti konkrēti pasākumi jūras ekoloģijas aizsardzībā. Konstatēts, ka visefektīvākais aizsardzības pasākums ir samazināt izmešus ar ekonomisku apsaimniekošanu. Lai to panāktu, vecās tehnoloģijas jānomaina ar jaunām, ekoloģiski tīrām.

Referents: Svetlana Čornaja, RTU Materiālzinātnes un lietišķās ķīmijas fakultāte, Āzenes 14/24, Rīga, LV-1048, Latvija
Tālr. 6545699, e-mail: Svetlana.chornaja@inbox.lv